پیغام

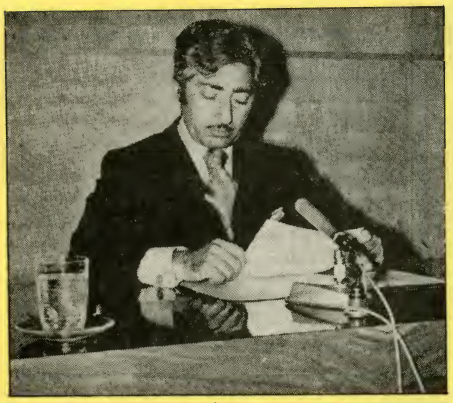

محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننگیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

ویناوال : محمّد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم : پیغام
ویناوال : محمدموسی شفیق
سریزه : الحاج ننگیال
خطاط : نورالدین هنریار
خپرونکی : فرهنګ جهاد
نیټه : د ۱۳۶۷ لمریزکال دثورمیاشت

دفرهنګ جهادیسټی او بانکی پته
P. o Box No. : 1107
G. P. O
پشاور پاکستان
حساب بانکی : حبیب بانک 3014
میوه مندوی برانچ
پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام د شهید شفیق «دده په قول» د لالهانده او وارخطا زلمیتوب دوخت یو رنګین سوغات دی او ددوی دژوند دیوې تیاکلې دورې تأثرات اوخاطرې.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم د زده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرمایه چې شفیق د مصر او امریکې د لوړو تحصیلاتو وروسته د سترو دولتي پوستونو له شا د هغې ارمان کړی او ویلي دي: «... که زه د دې اوس نه یدې کم او کیف خبر وای ما به له هر یو کال نه په هماغه تنګ، تریو او تپه تیاره دارالعلوم کې دوه او دری کلونه جوړ کړای وای».

خو مرحوم شفیق د نن وارخطا او لالهانده زلمي د یوه شاعر، ادیب او لیکوال په صفت دومره نه پیژني. د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سیاست د دوی هنر او فن تر خپل سیوري لاندې داسې پټ کړ چې نن د مرحوم شفیق د پاخه فن نه د پرلر. کسان خبرتیا لري په افغانستان کې چې هر فنان، لیکوال او ادیب سترو دولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي اواداري موقف ته رسیدلی دی هغوی بیا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړی چې بیا یې کله څوک نشی ګڼلی آثار لولی او حال یې ګوري - داکومان هم نشی کولی چې دادی د پرون هغه ستر ګور لیکوال او ویناوال وی چې دی یې ... اثر مطالعه کوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چې ښوا لیکوال هم ؤ ویناوال هم او - صحافیان هم هغه د پرون لیکوال نه بریښي کوم چې په شرعیات - عرفان - قضا ادب - کیمیخ - پیام حق - وړانګه او ... خپرونو کې لیده کیدل.

دلته د مرحوم ماستر فضل کریم د « لیکوال مرشو» لیکنه سرې ته دکا نې کرسنه وبریښي، او زه خیله چې مرحوم شفیق څومره دیو شاعر، لیکوال او ادیب په صفت پیژنم دومره یې د وزیر او صدراعظم په نامه نه پیژنم، ځکه د ده لیکوالی او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته. نن هم د شفیق فن ژوندی دی او سبا هم د هغه وزارت او صدارت نور نه لیده کیږي خو « پیغام » او « عبقریان » به یې تر قیامته ژوندي وي او هغه ورد دوی نور لیکنې او شعرونه هم.

د شفیق پیغام چې څومره د پرون ځوانانو ته د بیدارۍ د جرس حیثیت درلود نن هم هماغه تأثیر، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړ دی او هم ورږ. دغه پیغام د څه مشخصو او موسمي حالاتو او شرایطو پیغام ندی. دا پیغام د پرون له پاره هم ؤ د نن هم دی او د سبا هم دغه پیغام تیر ځوانو ته ستر کوته د روي او نراره یادونه راسیږي له نن هم خبری کوی او د راتلونکی بنه هم ښیي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

«زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمد ابراهیم کاموي نومېږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یوا وږد علمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښار کې چېرته چې زما پلار ډېره موده کارکاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال دجوزا په پنځمه زېږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدايي مرحله کې دکامې او کابل په مکتبونو کې بنه نیولی بیا وروسته د پلار په اراده او امر د ننګرهار ولایت دنجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته دکابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړاو مولوي ترې راووتلم، دمدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصرته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او دهغه ځای نه د تحصیل دختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده؛

دبکلوریا معادله شهادتنامه دکابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصره ځخه، په عدلي چارو کې د ماسترۍ شهادتنامه له مصره ځخه، په مقايسوي حقوقو کې د ماسترۍ شهادتنامه له امريکې ځخه.

د مورژبه مې پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګليسي هم لوستلې دي

زما په تربيه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی د هغه د پرو مثبتو افکارو ما کې تاثير کړی دی او ځينې هغه نظريات يې هم په ما تحميل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفيد ښکاره کېدل مګر اوس دي منفي - جريان شکل لري. زما پلار د هغه اوږد او حساس ماموريت له کبله چې د افغانستان په اوسنی او پخوانی دورو کې يې سرته رسولی د افغانستان په تاريخ کې دي معين ذهنيت نمايندګي کوي، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او کمزورو نظرياتو تاثيرات ګورم، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځينو ميا ليو اديبانو ها په تربيه کې برخه اخيستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د - مخصوصي يادونې وړ دی.

په مصر کې مې د ښاغلی «داوي» نه هم ډېره مستقيمه استفا ده وکړه او د قاهرې ثقافتي محيط درسمي تحصيل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زيات تأثير وکړ، د امريکې سفر او اقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتيجه کې ماسره هم يو شمير ثابت نظريات د ژوندانه په باب کې پيدا شول چې زه ورته خپله لاره وايم او د ډېر دوستان لرم چې موافقه ورسره لري.

زما فعاليت د حقوقو او قوانينو په ساحه کې دی وظيفه مې د عدليې

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې د خاص بین المللی حقوقو او د مقایسوی حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې پښتو شعر هم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله راپاندې پېښه کوي...*

شفیق لیکلی: جرایدو او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې پښتو شعر وایه او اوس هم راپاندې کله کله د شعر شیطان پېښه کوي. خوزه داوایم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د روند، مثالي او بنسټیز کارکړه دوی د لنډې کیسې لیکلو لارې په غښتلي کړې او د نوي لیکوالو له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن ډېرې ځلولې دی دوی معیاري افسانې ولیکلې د فن په لحاظ په ټول پوره او د چاپېریال د مسلطو شرایطو او بېني انځورګری او د ټولنې د نیمګړتیاوو د سمون په لارکې زړه کړې ور.

هغه وخت چې افسانې لا د هېواد په خپرونو کې غزونې نه وی کړې، په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره ویلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیاو نه وی مصروف کړی نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب د اوج موج او معراج پوړی د رسولی وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هر اړخیز کارکړی وُ چې د تخلیق او تحقیق په دواړو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر او لوړ مقام ګټلی وای.

---

* - او سنی لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ښایي د شفیق او ځوانو ورکوټو په شمېر لیکوالو او ادیبانو ځانګړنه وي چې په دواړو ژبو دري او پښتو کې یې پاخه معیاري او کره ادبي او هنري آثار رامنځ ته کړي دي داسې چې لوستونکي دا نشي احساسولی چې دلیکوال مورنۍ ژبه کومه ده.

د مرحوم شفیق دري او پښتو افسانې چې څوک لولي نو دا توپیر ورته ګران شي څو پرېکړه وکړي چې پښتو لیکنه یې پخه وکه نې او که دري.

دا د شفیق د هغه مهال ادبي فن پارې وې چې ده لا د ځوانۍ او تحصیل شېبې تېرولې او سرېږه دا تکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څو مره پرمختګ او ارتقايي منزل وهلی وي. د دوی د ځوانۍ لیکنې له یوه ځانګړې کره او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي چې د دوی نبوغ، استعداد او ذوق په ښه توګه ترې څرګندېدای شي.

بېدې ډول ویلای شو چې که څه هم شفیق د ځینو وجوهاتو له مخې د کمیت په لحاظ لږ ادبي آثار پرې ایښي خو د کیفیت په لحاظ د یوه استادانه، معیاري او د ټولو شرایطو د غوښتنې سره برابر موادو او د الهام او پیغام ارزانګې یې ډېرې مونډلې شي.

. ویل کیږي چې شفیق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه لیکنې او پلټنې کړې او د قرآن کریم تفسیر یې کښلی دی چې که له منځه نه وي تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاینې ډېره لویه پانګه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق د خپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ- د هغه شاعري او په مجموع کې فن د پرګنو له هیلو او ارمانونو سره تړلې ؤ او د هغه د فن خښتې او مساله د ټولنې او چاپیریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق دیره دراک او سترګور وېناوال په توګه د خپل ولس ستونزې او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په ګوتو یې د هغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر، ورځ او خیال لوړ- نظریې ځیرې او ژورې.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده - د ولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وګړو پرېشانې او بد حالی د هغه خپله پرېشانې وه ګویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب، مظلوم، وږی بې کوره او کړېدلی هره سا نده - هرفریاد - هردرد او هر کړاو داسې محسوساوه لکه چې په ده خپله تېرېږي او دې ځان په ټوله معنا د هغه په ځای کښې دازما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکې څرګندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او -

راسپړي يې .

هغه يواځې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام او ولس د - ښېګړو مين اوليواله ؤ. پدغه مينه کې هغه د پټنګ د سربازي د جذبې غوښتونکی ؤ او ديوه بې خوده ليوني د سرښاره استغنا هيله من، چې زخمي زړه يې له نورو پرهر ژلوسره په وينو کې نوړم ورنګېږي :

استغنا ديوه بې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه مې لا په نورو وينو رنګ کړه
سربازي ديوه سرتيري پروا نه را

شفيق پدې ګروهمن ؤ چې د خپل ولس وړ جنه وضعه يې د مبارزې او يوه مثبت اوښتون له لارې بدليدلای شي ځکه خود حق په لارکې هغه د منصور د سربازي د ولولو او همت غوښتنه کوي :

درد او غم د محبت کې خوند سرور را
ديره ځای په ارمانونو کوه طور را
چې د حق له پاره دار په ليمه ښکل کړم
هومره جوش د سربازي لکه منصور را

شفيق چې ګوري د هيواد ځوان توکم د غربي ماديت د توري بلا کومي ته ننوځي کيږي او ننني تش په نوم تمدن څه ورد معنا او روحانيت په کړ تالان کړ کړي او د ژوند فطري بڼه يې بدله کړيده نوله هغه يې ځايه هغه د ترقي په لور په معنوي اساس ديوې غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څېر د چټک یون:

ماديت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
ژمونږ روح ته یو غیبي غږ ندي امداد را
معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منده ی د باد را

شفيق - زړه یواځې د توحید ځای بولي - نوري میني او غوښتني له زړه څخه لیري کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپیڅلی غواړي:

آئینه چي د جهان د ننداروشي
دا یو موږ تی دردمنو زړه مي جام دجم را
د توحید لمبې مي سرې لره سینه کې
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفيق د شلم قرن د جاهلیت او وحشت په تیاروکي د حق ځلنده مشال په رڼا کي د پرمختګ د منزل لار تاکي که نه نو بیا به تولنه یوه لار ورکي تولنه وي له معنا او روحانیت څخه لري او د ماديت په ژولنوکي ښکېل:

په ځیګر د درد او مینې سوې داغ را
سینه ټوله د معنی د ګلو باغ را
دې تیاره سفرکي لار رانه ورکیږي
ته په لاس د حقیقت ښکلي څراغ را

له شفیق سره د خپل هیواد د پرمختګ او ترقي تلوسه وه او پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوریده چې خنګه یې هیواد د طبیعي خدای ورکړي شتمنیو سره بیرته پاته دی ځکه خوهغه د دې ارمان څوچې هیوادیې خومره چې ژر تر ژره بیرې د بره تګ او ترقي منزل ته ورسیږي له همدې امله هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو پېړه پیله لاړ نه لیده:

دې تورتم کې لکه لمرهومره مشال را
د بیرو مخکې لاړو وړ پورې وصال را
قافلې نه ورو سته کیږو ساعت کم دی
په شپه کې موږ نه توان د تلو د کال را

موږ مخکې وویل چې شفیق چې هرڅه له خدایه غوښتل د ولس او هیواد له پاره یې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحیتونه یې دغه هدف ته وقف کړي و وحتی خپل ذوق او تمنا هم:

ما له نږه زخمي زخمي په درد دوا را
آزادي او حریت پدې دنیا را
چې د قام په درد مې وخوري هغه خوښ کړي
هسې شانې شکلې ذوق وتمنا را

بلځای لدې هم پل مخکې دې او وایي:

سینه پاکه له وهمونو له وسواس را
سینه محیط کې مې آواز له انعکاس را
چې خدمت یې قوت ورکړي قام تېر ته
هغه مټ هغه بازو او هغه لاس را

شفیق چې پر خپل هیواد مسلط نامطلوب شرایط کوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو منفي سیاستونو لوری څنګه د ده وطن د بلا خولې او د بربادۍ کومې ته نژدې کړي نو لکه هر وطن دوست شاعر دی هم وخوړېږي خوله د غه ډول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د ټولو پرګنو د ټینګ وحدت او همراړخیز تحرک غږ پورته کوي چې د دا راوان خطرناک سیلاب مخه ونیسي د هغه سره سیلاب مخه چې په رښتیا هم تباکوونکی او ورانوونکی.

که وایو چې هم پدې شانې او سېږو
نو په مړو او معدوموبه شمېرېږو
راځئ هله چې لاس و نه سره ورکړو
ګني دا سیلاب چې راغی تباه کېږو

هغه له وطن سره د مینې او د خپل ضمیر غږ او د وجدان او احساس د څرېکو څه دا ډول ترجماني کوي:

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قـــران غواړو
اباد په سوله امنیت با ندې جهان غـــواړو

د قام خادم چې وي هغه خلمی امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغـــام دی زمونږ

شفیق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعالیت او مبارزې ستونزې لیدلې او پدې لارکې یې کړاوونه او ناخوالې یې حتمي ګڼلې خو لدې سره دا ده وچې حوادث یې دا رادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه یې له هدف څخه نشي کرځولی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړه به نشي اراده مې حـاد ثوکې
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي مخلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هماغسې د مظلوم په وهلو تکولو شـــنه وکوري نو دا فـرياد يې له خولې ووځي :

دا تومېي مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه رالـوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فـرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پر خپلو تېرو بدخواهانو او د ښمنانو يې دروند او دا ډمن غږ ــکوي ، خپل تېر برم ورته يادوي او په شومو نيتو نو پوري يې خاندي او ټوکې ـــکوي :

د بستان کې دا ايشيا چې زه استاد وم
تالو ستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تور شه اوس زما سره دعوه کړې
ته او خدای نو په هدغه قــــواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر ؤ هغه شعر او ادب د خوښتو خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحې وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل ؤ - هغه ادب د ژوند ، هدف او مرام له پاره پر اصل کرو ممن ؤ . هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اور لګوي :

اوږه ژوندون پوري کړه چي نوي آزادي پکې
ورکه شاعري شه چي مسلك ورسره نه وي

هوځکه مو وويل چي مرن شفيق ديوه شاعراوادیب په توګه پيژنونه د وزير- سفيراوصدراعظم په نوم د شعرله مخې يې پيژنو او د فن په هنداره کې ورته ګورو. د هغه شعراوفن په هنداره کې چي د دوی د ژوند ديوې تاکلې دورې ادبي يانګه او تأثرات ګڼلي شي اوکله څنګه چي څرګنده کړې شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی، د پرګنو د زړونو غږ او د ضمیر آواز دی او د ټولنې د مسلطو شرایطو منعکس کوونکی او د وخت نماینده – چي د شاعرد هغه میني او تلوسې ازانګه ښه ترې څرګندیدای شي چي هغه يې د خپلې ټولنې د نیمګړتیا وو د سمون او پرمختګ او سوکالی له پاره لري. هغه خپل فن د مقصدیت په زانګو او د اجتماع په غیږ کې رالوی کړی د هغه د شعر هربیت له ظلم څخه د نفرت او د خائن په مقابل کې د – کینې داور بخرې ښندي او د مظلوم او بېوزلی په زخمونو پټی لګوي- ځکه خود هغه فن ابدي دی او تلپاته د پرون هم د نن هم او د سبا هم. بې ځایه به نوي چي د هېواد د نامتو وینا وال قدرمن غمخور صیب دغه شعر را غبرګ کړم ,چي محمد موسیٰ شفیق يې د افغاني کوه طور موسیٰ ګڼلی:

ته شفيق يې ته رفيق يې ته موسیٰ زمونږ د طور يې
نوم دې ځکه د زړو سره خوږ د زړونو په جهان شو *

---

*– وګ: لويه هنګامه د عبدالله غمخوراثر ۱۵۳ - ۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلي صباح الدين کشککي په «د هغه قانون اساسي» کې ليکي:

ما شفيق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسيزې په وروستيو کې د واړو خپلو زده کړې په بهر کې سرته رسولې وې او هېواد ته راستانه شوي وو. موږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره ګډې نظريې درلودې. او دواړو د هغو اصلاحاتو يلې کول چې بيا وروسته يې د ډېرې برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړې شوه د هېواد د ترقۍ له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.

کله چې شفيق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د مياشتې په لومړيو کې له ما غوښتنه وکړه چې دده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزير په توګه برخه واخلم ما د هغه دا غوښتنه په دوو شرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نيول او د حکومت سره پيوسته د يوه تېم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحيت ورکړې شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنيادي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفيق پر خلاف احساس د ومره تنګ او تېز شوي وو چې ما له هغه سره په صراحت کې يو شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وويل چې زه هم له ستونزې سنه خبريم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشيني شوي وو او سوهېدل چې په هره بيه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی په خپله منځه کې د کلکې ارادې خاوند يو صدر اعظم ليده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د - مخنيوی په کدون يې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځینې غړي او کېنې لاسي له دغه بدلون څخه په ویره کې شول. هغوی پخپل ځنګ کې دیرې نوی دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشرتابه ړ منځته کېدل لیدل چې په ړاتلونکې کې یې د قدرت د لاسته راوړلو د پاره د هغوی پخوانۍ هیلې له منځه وړلې.

شفیق د سیاسي ګوندونو، د ولایتونو د جرګو او ښاروالیو د قانون په پلي کولو کې چې هغوی ته بنیادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظوري ترلاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظیم قانون هم پلي کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد یوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی وو هم تربیا کتنې لاندې ونیول شو. یوازې هغه جریدو د خپرېدو حق درلود چې په یقیني، بشپړ او فعاله توګه یې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نیولو په پام کې نیول.

د ملکي مامورینو قانون چې د هغه تصویب د ژبې پر مسئله - ځنډېدلی و تصویب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اریانونکې توګه له منځه یوړل شول.

د دې د پاره چې د غیر حکومتي مطبوعاتو سره یې مرسته کړې وي د هغو ژمنو پر بنا چې د حکومت په کرښلاره کې یې بنه نیولې وه اعلان کړه چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د او نیزو جریدو په سلو کې د یرش او د ورځپاڼو په سلو کې شل چاپي لګښتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د ه پرې لیکلی صدراعظم شفیق وتوانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد و مطبوعاتو سره یو د ول بنې اړیکی را منځته کړي.

د شفیق په دوره کې لا دیر افغانستان د خپلو خپرونو په لړ کې پنځه وخته آذان پیل کړ چې د هغې وروسته به د هیواد له نامتو عالمانو نه یو تن د اسلام د سپیڅلي دین د ارزښتونو په هکله کې د هیواد پر مختګ او سوکالی د پاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهر غلغله رستوران چې د حاجی یعقوب جامع جومات ته مخامخ و او د هغه نه د عیاشی او فحاشی دیوه اډه په توګه کتل کېده او چېتیده او هلته د دولت مخورو تګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (منډوی صحنه) چې هغه هم د فحاشی د یوه مرکز بڼه غوره کړې وه وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هیوادو د ځینو سفارتونو او یو شمیر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت تر څنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورني او بهرني سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې د ده د حکومت او رژیم د دوام د له منځه تللو زمینه برابره کړه. په دې برخه کې د ده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول و. ده دغه تړون په هیواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه و چې د ثور د بد مرغي کودتا نه پس سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو پخوانیو لوړپوړو بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت د ودانۍ په ترځمکې لاندې سمڅو کې تقریباً یوه اونۍ بندي

ساتلی وو. د همدې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ مه نېټه یې د شپې لسو بجو په شاوخوا کې د یو شمېر نورو بندیانو سره دوداني نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل تر رژیم کې د جنرالي رتبې ته ورسېد او د دفاع وزارت د مرستیال څوکۍ یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقیانو لخوا بندي شوی و، په جېل کې یې د نورو بندیانو په وړاندې اعتراف کړی و چې ده شفیق د کابل په هوائي ډګر کې په توما نخه په سر وویشت.

د اساسي قانون په عملي کولو او له محبیبا اګروا و شکپلا ګګرو څخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیری لید او ستر همت تر تله پاتې وي شفیق په دې عقیده و چې افغانستان د خپل (۳۱۶۰۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیوني نفوس په سلو کې د ۲،۵ کلنۍ زیاتوالي په پام کې نیولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالي هیواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې به بېلا بېل قومونه او نژادونه د یوه داسې واحد ملت د منځته راوړلو مخه ونشي نیولی چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څرمیاشتنی صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي د یوې ناانده وله شورا سره په بریالی توګه کار وکړي. هغه او د کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او تینګار سره کار کاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پېژندګلوۍ احساس منځته راولي*.

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «دسایس وجنایات روس در افغانستان»

* - د نېایات تفصیل له پاره وګورئ د هغه قانون اساسي اساسي... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه د اوضاع څارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او د لارې ګودرد پیدا کولو په لټه کې وو څکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه ، هوښیار او ځیرک او بانرژي حریف سره نښتي کولی د دوی ، دارو تهدید له لارې مخکې ولاړشي څکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هرڅنګه وي بنایي شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو ونه توانېدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو تو طیو او شیطانتونو له مخې داریکو خبر پرتیا ته متوجه و څکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاونډیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سړطاني داني لیرې کړي.

د هیلمند او بوټترون وروسته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم په دغه ډول حل کړی شي وویل هو!

مونږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنده او اسانه لار چې د روس د کټو تضمین وکړي او د مستقیم تېري او تسلط لار ورته برابره کاندي په لومړي قدم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول ؤ څود خپل تېري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي .

په خارجي او داخلي ډګرونو کې د شفيق نوښتونه او جدي کړنې د دې لامل شوې چې افغانستان به په لنډه موده کې په خپل ځان متکي شي او د ښکېلاک کړولو مې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمريز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ ملیونو افغانيو په لګښت په پښتنو درول کېږي چې د هغې د په کار لوېدو نې او ګټه اخيستنې سره د هېواد ګمني ارتياوې پوره کېدلی شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو، چې ۱۰ بېلا بېلې فابريکې د ۲۳۰ ملیونو افغانيو په لګښت جوړېږي چې د توليد ، د کارګرانو له پاره د کار د پيدا کېدو ، پانګې اچونې او دارتياوو پوره کېدو نې او داخلي منابعو د په کار لوېدو نې له مخې به ځانګړی اقتصادي ارزښت درلود. د پوهنې په برخه کې هم ځانګړې پاملرنه وشوه کېده او ليدل کېدل چې د يولړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره ونړل شي د لوړو زده کړو د وزارت تأسيس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوی سره په علمي او عملي بڼه عيار ول په ډېره جدي بڼه او چټکتيا سره پرمخ بيول کېده .

د دغو پټو لو جدي او اغېزمنو هڅو جريان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي ، فقر او لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنيو طاقتونو د نفوذ د مخنيوي په لاره کې ترسره کېدل د مسکو د ويرې او غوسې او رنور هم ژبغړانده کړل او لدغه ويرې چې

هېڅ نه دغه پسته او توده مری چې کلونه کلونه یې د هغې د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې د شفیق د حکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله مخه یې پرانیستلې پرېښوده. او کړملین له خپلې مخې یو ستر خنډ چې هغه دیوه پوه، هوښیار، مدبر او عامل حریف موجودیت له منځه یووړ»*

مرحوم شفیق د خپل صدارت د پرلنډه موده کې وکولی شول چې د اسلام د دښمنه عناصرو د فعالیتونو په وړاندې د یو ه کلک بند بنسټ کېږدي او د لادینیت او فساد پر ضد کېنې اصلاحي فعالیتونه بسیج کاندي.

ټولو موقوته خپرونو ته لار ښوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامینو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تېره بیا رشوت پر ضد د شفیق د حکومت هراړخیز فعالیتونه او د سلطنتي کورنۍ د ځینو خودسرو عناصرو مقابله د شفیق د جرئت او شهامت ښکارندوی کېدل کېږي.

د کهیخ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې د لومړۍ نېټې په ګڼه کې لیکي:

«ښاغلي شفیق په خپله مطبوعاتي مرکه څرګنده کړې چې موږ د خلکو هیلې د اسلام د مقدس دین د اساساتو د پیروی په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقدسو اساتو سره د بې پروایي او ساتېرۍ له اړخه پیدا کېږي ما خپله حس کړی موږ به خپل ټول توان د دغه ډول سرغړونو د مخنیوي په لار کې په کار واچوو»

---

* - د نړیات تفصیل له پاره وګورئ د ساییس و جنایات روس در افغانستان - ډاکټر حقشناس ۲۲۲ — ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګهیځ لیکي « د ښاغلي شفیق دغه څرګندوني زموږ په نزد ځکه د تبصرې او پاملرنې وړ دي چې پدې وروستي لسیزه کې دحکومت یوه مشرهم نه یوازې پدغه ډول صراحت د دغه وړ سرغړونو په هکله نظرونه څرګند کړي او دهغو د مخنیوي په لارکې یې د مسؤولیت احساس نه دی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدسا تو سره بې پروایي او ساتیرۍ ګڼل کیږي دوی بې پروایي او دښمني نه ده ګڼلې او هغه یې د سیاسي ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف ګڼلی همدارنګه هغوی د دغه ډول سرغړونو د مرتکبینو د اصلي څېرې له بربنډولو څخه ځانونه کوښه کړي او دا جرئت یې نشو کولی چې د هغوی له څېرو پردې لیرې کړي او هغوی لکه څنګه چې دي هغسې ټولنې ته وروښیي او دقانون منګولو ته یې وسپاري ».

ګهیځ په پای کې لیکي « موږ پداسې حال کې چې د ښاغلي صدراعظم شفیق د دغه احساس او درک هرکلی کوو او باور لرو چې زموږ په عقیده دیوه صدراعظم تر ټولو ستره دنده پداسې شرایطو کې چې افغانستان د تاریخ له نازک پړاو څخه تیریږي داده چې اسلامي ارزښتونو ته پاملرنه وکړي او د اسلام د مقدس دین د ښکنځلو او لاربنوونو په رڼا کې د ما دې پرمختګ په لارکې ګړندی قدمونه واخلي »*

شفیق که طالب وو که محصل - که د دولت مامور وو او که په پوهنتون کې استاد - سفیر وو او که وزیر او صدراعظم د هیواد د پرمختګ او له هیواد څخه د حبیبا ګرو دلاس په لنډون او دنړیوال استکبار د توطیو او مانورو څخه د هیواد د ژغورنې او په خپلو پښو درېدنې هیله او احساس یې په زړه کې

* - ګهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ هـ ش د دلوې د لومړۍ نیټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه دهېواد د پرمختګ سخت لېوال وُ چې د ده د دغه مېنې
او احساس څرګندوي دوی له لیکنو او شعرونو او شپه او ورځ کار او عمراني
پلانونو او موقف له مخې ښه ترا لګېدی شي .

خوځنګه چې نړېخور ښکېلاک د دغه ډول هستیو په دښمنۍ او له
له منځه وړنې په هیڅ ډول وحشت او شیطانت دریغه نکوي او د غه
ډول کسان تر پټولو مرۍ له مخې لېرې کوي . او د خپلو استعماري
ناولو اهدافو په لارکې يې سترخنډ بولي ځکه خو يې په دښمنۍ کې
په هیڅ ډول جرم او دسیسه صرفه نکوي نو خپلې خبرې د شهید
شفیق په دغه وینا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د —
هلمند داوبو د تړون په هکله د توضیحاتو په لړکې کړې وه :

زه د افغانانو په فطري درا یت بشپړ عقیده لرم او نن یو ځل بیا د
دغه درایت له مخې حساب او پر هغه تکیه کوم هغه څه چې زموږ په
توان او سنجش کې وو هغه مو د هېواد د مصلحت او ګټو د تأمین په غرض
تر سره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستی تشخیص د افغانستان
د شورا په واک کې چې د خلکو د ارادې ښکارندوی ده ځای لري .- که زموږ
کړنې یې سمې وګڼلې زه او زما ملګري به ښکمرغه وي چې هېواد ته د خدمت
مصدر ګرځېدلي دی او که زموږ په کار او سنجش کې تېروتنه وموږ
بیا هم زموږ ښکمرغي ده چې د دولت اساسي قانون پر ښنبسوده چې د
یوه حکومت تېروتنه پرنښنی او را تلونکی تو کم و تپیلی شي .

لوی او توانا خدای دې چې کړدې چارې او کارونه د هغه په لاس کې
دي زموږ ها نداغیزمن وګرځوي او د هېواد او خلکو مېل او مرستندوي*

* - وګ جبهه ملي جریده د ۱۳۵۱ هش د کب د ۲۴ نېټې ګڼه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

*   *   *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وما سعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

ورځ ګهیځ جریده د شفیق د مصاحبې یوه برخه.
د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې دلومړي نېټي ګڼه

الحاج ننګیال
د ۱۳٦۷ لمریز کال د وری ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د سرخبري

دا شعرونه هغه وخت ویل شوي چي ما په دارالعلوم کي ديوي — مجهولي آینده خواته زړه اونا زړه په وېره وېره خا پوري کولي. دهغي نه وروسته زما په شروندکي د ډېر تحولات پېښ شول. دهغي آینده ډېر برخه «اوس» شوه اوکه زه د دې اوس نه په دې کم وکیف خبر وای ما به دهغي کال نه په هماغه تنګ «تریواوتیه تیاره دارالعلوم کي دوه اودرې کلونه جور کړي وای.

د طالبانو په دنیا کي دي خورو وړواند ښبنوزما دځواني دما شوم ترب په دوره کي د الفاظو جامي اغوستې دي او واقعاً ما ته دغسي ښکاره کېږي لکه یوماشوم چي د تېي تیارې دنیا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تیاره هم د موږ د کېدو د تیاري نه کمه نه وه.

خود دارالعلوم د نیا یوه نښه هم لرله چي یوه نادره شان خودي وړسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګري وه اوبه داش ؤچې اوس خبنتي يې پخولې. د سړي نه به يې هغسې شکاک جوړولو چې دیکارت به یې په هدیره کې په خپله خبره پښېمانه کړ. د دارالعلوم دغې مېوې ته ګله ګله زه د هغې اوسپنې نظر کوم کومه چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په اوسپنه کې پوره متره نه وي پوهتې پوهتې شي او چې رشتياني اوسپنه وي هغه وغځېږي، بيا نو خوښه داښګرده چې څه شی ترې جوړوي.

زه چې اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د دنیا د دې تولو ټکونو نښې پکې شته مګر وه بېرم وېره هغه تاثرات او انفعالات هم راټول شويدي کوم چې زما طبیعت په هغه دوره کې د آئینې غونډې دیو او بل ځای نه بې ځانه او بې غلبله سره را خیستی دی.

کابل راډیو ته چه دا پانې د چاپ د پاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. د هغې ځای نه ما بېرو آشنایانو ته اسرې وکړې چې د چاپ کار ته یې پام وکړي او ځینو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صدیق الله رشتین چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئیس ؤ خواري هم وکړه.

خو ګله چې زه له امریکې نه راوګرځېدم هرڅه ترې تم شوې وو او په بېر شوا خون مې یو څو پانې په مطبعه کې وموندلې چې د کوم بد قسمته ماشین کار دغرمې دو دوی یې شلور ګاله په خپل تحرک کې تاوده کړې ساتلې وه.

اوس ځینې دوستان مخصوصاً ښاغلی حبیب نوابی بیا بیا راته وائي چې دا پاڼې بې ضرور سره یو ځای شي زه د دوی د اخبږ منسم خو دا بلېږي نشم منلی چې زه په دې شعرونو کې دن په ریا کې کوټې ووهم. دی یو څو نظمونو زما د ژوند انه دیوې معینې دورې تاثرات او خاطرې چخپلې غېږې کې امانتې ساتلې او زه د دغه امانت خیانت ته هیڅکله تیار نه یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تود و هنګامو په شا وخوا کې دکوښش او مجاهدې د جذباتو د تازه کولو او دمړو رواړادو او احساساتو د پخلا کولو د پاره یوازینی وسیله شعر او ادب دی .

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت ، سوز او ګداز ، درد او جفا او د حسن او جمال دا نداز د تمثیل د پاره د شعر او شاعري تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې درونده مګر خونده ور بار په خوره دلچسپي او علاقمندي په خپلو اوږو اخیستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده .

د عقل او فکر په جولانګاه کې د خیال تر ورو پروازونو زما د سینې په نغرۍ کې د یو ویده خوب لړلي نه یو څو وار خطا بخرې راوالوزول او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي ګلشن د پیمخو ګلونو بلبلانو ته په مینه وروړاندې کړل .

دا سندرې چې دیو مات زړه د بې سوره رباب داوم غږو تارونو په تال - چې هغه دیو سرشار او تپېدونکي ذوق په ډېره شاباز ترنګېدلې - ویلې شوېدي زما غوندې دیو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې ، زما او ښکې ، د ضمیر آواز او د خیال ګلونه دي .

لکه څنګه چې شعر او شاعري د حسن او جمال او د قدرت د رنګین تکوین

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره غاړه غړې ده نو ځکه شعراوادب وچ په وچه یوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خیال دادب اوشاعرۍ سره یوه لویه گناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې دعصر، حیات اومحیط دالقائي مضامینو یاد ملي اواجتماعي احساساتو نه پرته د شعراوادب د حقیقي دوستانو او د حسن اوجمال دهواخواهانو دخوش طبعۍ دپاره دمینې اومحبت یا په بل عبارت دعشقي اوتغزلي اشعاروچاشنی هم تیاره شویده.

بنا پردې نو دجمال منکرین، یاهغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دی او شعراوشاعرۍ دژوند دپاره نه وسیله کوي دا دواړه د دې کتابگوټي دمطالعې نه حظ نه شي اخیستی.

په هرحال، زه دا دخپل ناقلاره زړه نا زولی ارمانونه اود سوي سینې تاوده فریادونه ستاسې په مخکې ږدم او په تمه یم چې داگرمي اودیو عالم سوزاوساز د جهان نه راغلي ناري سورې به زما دا لالهانده او وارخطا ځلمیتوب دیورنگین سوغات په نامه ومنۍ اوزما دامیداوارادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوۍ.

په مینه. م. شفیق
کابل دارالعلوم
حمل - ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱)

ماله غیږ د محبت کې ښکلي ږوند را
ژوندکي د جست او خیز لکه سپند را
بوالهوس يې چې لرې په عیش ونوش کې
د عمل سپینو خولو کې هغه خوند را

(۲)

استغناء دی بېخوده دیـــوانـه را
پاکیزه یوه د مینې کاشانـه را
زخمي زړه مې لا په نور و وینو رنګ کړه
سربازي دی وسر تېرې پروانـه را

٣

سرمنزل دا رمانو نوانقلاب را

دښوندون دمشکلاتو سره تاب را

دمستانو غوندې رندې مې آموخته کړه

سرنوشت مې باب دمینې دکتاب را

٤

افتخار د محبت په ښکلي تاج را

سمندر نه اورد مینې کې خراج را

په ښکلې او په مانې مې لارې تو کړې

ته غنا د زره اتوم په احتیاج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

زړه کور کې مې د مينې مشال بل کړه

ليونی غوندې سرخوده طبيعت را

د ثريا نه چې ترعرشه پکې ځای شي

د هدف په دايره کې هاوسعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد وغم د محبت کې خوند سرور را

ډېره ځای دارمانو په کوه طور را

چې د حق د پاره دار په ليمو شکل کړم

هومره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

ماله ژوند د طوفاني غونډې جهاز را

خاص يو تا ته مې ملا تېيته د نياز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشلوم

هومره زور، قوت دمینې د پرواز را

۸

د تاثیر نه ډک یو تود او ګرم آه را

د زړه کور مې د دردونو منزلګاه را

کړه سپور مې غونډې درنه کړه مې پورته

هسې نه چې په خفت عروج د ګاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو

زمونږ روح ته یو غیبي غونډي امدادرا

معنوي اساس مو ټینګ په څپل قدرت کړه

د منزل په لوري بیا منډې د بـاد را

۱۰

آئینه چې د جهان د ننداره وشي

دا یو موټی دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې

د بوتانو نه خالي د زړه حـرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱

سرولمبوکې سمندر غونډې آرام را

په خپل لاس مو بیا له دخپل فکر زمام را

چې ورېمه د حرکت او ژوند پکې وی

د سحر د باد په خوله هغه پیغام را

۱۲

زړه د درد د ملغلرو خزینه را

د هدف بام ته د لوړ همت زینه را

ورانه مینه مې په مینه شایسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوی سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳

په ځیګر د درد او مینې سوی داغ را

سینه ټوله د معنی د ګلو باغ را

دي تیاره سفر کې لاړ رانه ورکیږي

ته په لاس د محبت ښکلی چراغ را

۱٤

یو مواجه طبیعت لکه دریاب را

د یارۍ غوندې ټوپونه اضطراب را

بېنوا سره باران په ګریوان وکړم

هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

ترقع نه خدایه طبع بېګانه را

دزړه کور د پاکې مینې کاشانه را

قناعت او استغناء مې په نصیب کړه

دا نه غواړم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دا ندېښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوا مې پرې باسي په خمود کې

دي نه شپې د درد وغم په مېږتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولنې ماتې کړه زمونږ نه
دعمل جذبو کې ذوق دابتکار را

فریادونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه دزړه ته مې آسمانه لویه لار را

۱۸

دڅروندو په صف مې شمیر کړه که دانوې
دنیمګړې څروند عوض کې پوره مرګ را

زه به خوله د شکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دڅروندون مې سازو برګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې دقوم او جمعیت وي

ماله فخر دا زمیښت په دې کړاو را

چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ

نو په زړه د محبت کانه جراوُ را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را

دیقین په رڼا محو تور ګمان را

په زړو قصو مې زړه ستړی ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱

قرباني چي سرنامه دکوم اثر وي
مدرسه کي درس دغسي مضمون را

تماشي لره چي ښکلي پردي پرېږدی
زولني په پښو د ميني د مجنون را

۲۲

په لمبه د عشق پتنګ هومره ګدا ز را
زړه محفل د محبت د سوز و ساز را

که مي شميري په تکيه د مفلسانو
په دولت د محبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳

خمخانه د محبت کې بېباکې را

په يوه جرعه د مېو بېواکي را

چې کړې دې د "تکليف" کره را په غاره

نو د نور وله قېود و خېلواکي را

۲۴

ناقلاره رنځ د مېنې له دوا را

د وصال په مستانه مېو شفا را

د شين خال غونډي به پښي په تنديئ ږدم

افتخار د پا بوسي لکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵

د یار انو سره مینه په اخــلاص را

دگوهر و پسې هغه دغواص را

چې د مینې د خوزند چراغ نه چورلي

طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

۲٦

چې منې یې ناز نیاز هغه دلــبر را

نغرې سینه د مینې د شــرر را

موجودیت مې حق دپاره تول فدا کړه

تیر و غشو د جفا له سینه سپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۷)

دسحرچوپه‌چوپیاکي غریب ووي:

ماله‌ربه‌دخپل‌مرګ‌اوژوندوواک را

دادظلم‌اودستم‌دنیا دي واخله

ناولتیاد «امتیاز» نه جهان پاک را

(۲۸)

دزاهد سره‌په‌نفلومیوویش را

مفکوره دقام‌دخیراله‌همیش را

سبه‌مي ورسوه‌قوم‌اوجمعیت ته

نه‌لرم‌غوندي‌ګکریه‌زهرونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹

دي تورتم له لکه نمر هومره مثال زا

د یرو مخکي لا روو پوري وصال را

قافلې نه وړوسته کېږو ساعت کم دي

په شیبه کي مونږ له توان د تلو دکال را

۳۰

فرعونان مو په سرېښې ږدي محوه کېږو

د جګړي تاب و توان پخپل الطاف را

دانسان له وینو غوښو نه غذا خوري

ته نجات له هومره جور و اعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۱

دملي اودقومي خدمت په لار کې

داغراضو، شخصياتو احساس تېپ را

دازل دميخانې ساقي دردمند ته

پيالې د درد نه ډکې نبې او چپ را

۳۲

د پتنګ غوندې د شمعې نه طواف را

دې تياره کې ته يونوی انکشاف را

«امتياز» په عدل تندر دی چې لوېږي

ته ږنها د مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب دعشق او مینې کې سبق را

زړه په وینو باندې سور لکه شفق را

دا بده پورې سوځوندون بدل کې

داشنا په غیر کې عمر یوړ حق را

۳٤

دخزان په ویره کډو بوتو ووې

روح راپود پسرلي کړه نوی ژواک را

دا آزاد وملتو د سیر غونډې

مخ په پورته مونږ له هم خاته چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٣٥

ماویستلې ده توبه د تشد د نـه

په سره سینه ددې وطن اصلاح را

وزګارنه شودګوندی نه ارتقا ته

خوار بښتون له دې خوار یونه فلاح را

٣٦

آبرومند مې که ساتې زما خاونده

غني زړه اومړه سوله دقانع را

دجګړې دشروندګرمې مې کمه مه کړې

یومشکل چې ورکومه بل مانع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر به له بېځایه احتیاط را

اقتدار مې د خواهش په انضباط را

د ښروندون د جنګ جګړو په شا وخوا کې

یو ساعت هم د پیغو اختلاط را

۳۸

ستا دنیا کې بس د مینې عالي اوج را

شنار د زړه مې ډک د خیر او درد په فوج را

ابا سیند د زماني یم لاهو کړې

د مستې او شور نه ډک ښروندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹

انزواء او رهبانيت نه مې وساته

دعمل په ښرخ مې تاو د ښروندارت را

چې صحنه د اجتماع واړه توده کړي

هسې کرموجذبوله سينه بت را

٤٠

چې لري يې بلبلان دګل په سازکې

پروانه غونډي په سوزکې ها سرور را

چې وزګار شم پيروي دخپل مسلک ته

خوارې خپتې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤١

نور مې هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مینه د جمال را

داشنا په غېږ کې پروت یمه لوبېږم

حقیقت تعبیر د غه خوب او خیال را

٤٢

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حریت په دې دنیا را

چې د قام په درد مې وخوړې هغه خوښ کړم

هسې شانې ښکلی ذوق د تمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۳

په تولې دریاکارومې که شمیرې

دغې دیراوبتخانې پورې الحاق را

جنت څه کړم ستارضامې نصب العین دی

دوفاتوفیق په عهد دمیثاق را

۴۴

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را

ښه، محیط کې مې آوازله انعکاس را

چې خدمت یې قوت وکړې قام، تبرته

هغه مټ، هغه بازواوهغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٥

سمه لارلویه په لوري دمرا د را
داویده پښتون چې ویښ کړي هافریادرا

چې مې عزم ته دغره ویستل هیڅ نه وي
دکوشش جذبې مې ویښې دفرهـا درا

٤٦

په لاس مونږ له دقومي ترقي جـرړا
دبشر دخا ئنانو چراغ مــــرړا

څوک چې غواړي: آزادي امن دې نه وي
دهغوی زوال نصیب، رنګونه خـرړا

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٧

یوسرشاره طبیعت لکه مینوش را

حق دپاره مال وسردورکړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سینه کې

لمبیدلی یم دې درد کې عقل وهوش را

پسرلي ته

نڅوي چې خپل آهنګ ته کائنات

د فطرت د ښکلي ساز هغه نغمه یې

فریاد دې چې ماحول راوینښېږي

د ښروند سینه کې ها د شور او نور زخمه یې

د لعل بڅرې

ستا په مخ سپینې خولې چې وې راماتې

ښکاریدې لکه د لعل د بڅرو

ما پرې شونډې چې راټولې کړې شوه د که

لکه ستا غونډې مې خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هیڅ نه وی لیدلی

دا دستا په مرګ حساب ژوندون افغانه

نه شرمیږې ټول قومونه سره یو شول

ته شکیدلی تنی پروت یې پریشانه

اخطار

که دا یو چې هم په دې شانې اوسیږو

نو په مړوا ومعد ومو به شمیرېږو

راځئ هلئ چې لاسونه سره ورکړو

ګوري دا سیلاب (!؟) چې راغی لاهو کیږو

کاته

مراوي سترګې چې راواړوي خماري
جوړوي مې په جهان دزړه کې لاړې
په اعجاز دې لمبولی دا کاته دی
چې په شته مې زلزلې کړې رادوڅارې

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړي
چې مې ؤدزړه سره په کهـــواره کې
تبسم مې روح نواز په شوندوښکلؤ
هرسبق مې ؤدمینې سیپاره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی

که کوم ساز دی چې نري نري غږېږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي

یوه دمه ده چې رنګ په رنګ کېږي

احساسات

بله لاره را نه ورکه ده زندان کې

ستا په یاد سترګې داوښکو وینو ډنډ کړم

زړه مې وايي چې دا ټولې پردې وشلوم

په طغیان د احساساتو ځان درلنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنکلا

دڅړوندون د سترې توب سره په خواکې
یوه‌ړکز د قلارې او دلاسا شته

دعمل جذبې که غړندی په کارشي
تازه‌ګی او طراوت لره بنکلا شته

هموطنانو ته

پاکې کړې لارې د خپل قوم خادمانو لره
د وفا لاس ورکړې د صدق خاوندانو لره

د نوی عصر نیرنګونو بل افسون راوړی
سترګې په برید پرانیستی بنایی افغانانو لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنخواه ته

دملګرتوب لاره پیدا کړه د دوستانو سره
په یو مسلك باندې راغونډ شه اشنایانو سره
اشنائي د ملګرتوب مفهوم یو نه دی ځکه
د دوی په منځ کې تفاوت شته هوښیارانو سره

دسترګو لوبې

د سپوږمۍ د سپینو وړانګو په ډولۍ کې
غلې غلې د پردې لاندې موسکېږي
په غلا غلا کا ته کوي وار خطا ګوري
دا د چا سره په سترګو کې لوبېږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه آرزو

هغو ترو کې له بدو سترګو لرې
دواړه نا ست وی دیو شړند خوړ په غاړه
لو په بل کې محویت هومره بېخود کړی
رانه هېر شوی دا مادی کائنات واړه

خدای ته

ځومره پاک او سپین کتاب دې رالېږلی
سعادت دې دانسان په کې لیکلی
خوارمان دی دتاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن دحق دی
داچې کرځي اورمیږ جګ او شمله شخه
یم لوی شوی خیل خانه دا براهیم کې
لا به خوا په دې نمرود باندې کړم یخه

ښکلي یار ته

کائنات دي په ربړا دمخ رڼا دی
ستا په غېږ کې جوړ دې دنیا ارم دی
تبسم دی زلزله د تن په ښار ده
ستا په موسکو موسکو شوېږوې قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بو کنېدمه
دامید رڼا مي ولیده رڼا کې یاکې

قلاري مي په زړه راغله دلاسا شوم
خومره خونددی په آرزو او تمنا کې

امید

دا بې غاري سینه چې کوري مینه داده
په طوفان یې دحیات کشتي لاهو ده

دلته لوبې په سر، تاج او ننګ ونام شي
عاشقي په شاهي نه کیږي محموده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې داغیارو نه خالي کړو
کله ما هم د نسیم په څېر له در بله
ستا په شونډو مې وخوړه دشپې په غېږ کې
او دېوه د محبت وی را ته بله

د حیا خولې

دا شبنم د ګل په پاڼو کې ځلیږي
که په مخ دې د حیا خولې راماتي
چې په بدو بدو سترګو ورته ګوري
رب دې کړي د بوالهوس د مرګه پاتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت کرمي

ددنیا ګلزار به وچه سره میره وه
که موسکی پکي پیمخی خوبان نه وی

په ښوندون به دجمود سره تیاره وی
که ګرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلی شان لیلی د سعادت ده
چي پلوښي په مغرب کي نیمګخو دی

یوی دزلفو یي نسیم دلته راوړی
بس علاج زموږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې
د تنکو تنکو ګلونو په وږمو کې
دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې
رانه ورک شو د يو مست حسن جلوو کې

تمنا

د اسمان انګړ کې شي چې د يو بلې
ما دې خواته په خندا خندا در بلې
زه د ستا او ته د شپې غېږ کې اوده يې
زما هر خواهش ته وايې : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زار شم سر راپورته کړه یو ځلي
په اشناجامو کې ورک یې ستا پیغام کړو

په اسانه په کې ساو یستل محال دی
هومره تنګ یې ستا هغه پراخ نظام کړو

غلیم ته

دبستان کې دا یشیا چې زه استا د وم
تالو ستله هغه وخت کې سیپاره

مخ دې تور شه اوس زما د سر دعوه کړې
ته او خدای نو په همدغه قـواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغواړي چې هرڅه نه بې پروا شم

ما دمیني محبت په لاره ولو ندکړه

که به نه ګورم پرې حق او حقیقت ته

ما په هسې بې نظروسترګو روندکړه

انتخاب

په شنو سترو د سپین غره کې چې آبشار دی

دهغې په غاړه وی له ما شوم توبه

لیونی روح مې یوازې وې هرڅه نه

بې له مینې، ازادی او نښکلیتو به

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو دیوتل په منځ کې دواړه
غېږ په غېږ وو خوله په خوله غاړه په غاړه

ونسیم دې ثناخوان په ګونګه ژبه
او سپوږمۍ وه په تعظیم غاړه په غاړه

په خیال کې

د سپوږمۍ دپلوشو د سوري لاندې
په مکیز مکیز موسکی شي راسره خاندې

تسلي دې په خاموشو کتو راکړه
دواړه شونډې دې په مینه کړې راوړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون ته

د هاتي غوږ کې اوده يې بې انصافه

خلک ګرځي د اسمان په کنارو کې

ته لا وايې الف بې د تربګنيو

د نفاق او جهالت په سيپارو کې

شکوه

دې دنيا کې چې هر څه زموږ نه دي

واک د بل ژبه د بل او کار د بل دی

مال زموږ ملک زموږ خواري موږ کړو

عيش د بل عشرت د بل اختيار د بل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپينو وريځو کې ښکاريږي
چې رنګې رنګې په مخ يې راخوره ده
که سپين مخ دې ديو سپين نقاب نه لاندې
دسپوږمۍ اودنمرپوري مسخره ده؟!

تو ده غير

ددنيا له کيروداره وم ستومانه
زه بې غيره و يورم چاله دې جهانه ؟
داتوده غيږه دچاوه چا په مينه
داپاسته لاسونه کره چاپيرزمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

څه وړې وړې چې د لیونتوب دی
چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړیږي
یو صورت دیوې شوره بیخودی دی
سرشارې او بیغمی کې چې موسکیږي

شباب

لیونی غوندې یو خوب دی بې تعبیره
اضطراب دی او که تندر په سکون دی
په مستی پکې غورځنګ کړي په موجونو
آ طوفان د بیخودی او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بينايي

ړاسره وي سترګي دواړه پرده پوښي
چي يي نه ليده که هر څو ړه به وا شوي

داچي اوس په پټو سترګو هم ليدل کړي
ستا په مينه کي قسم دی چي بينا شوي

فرياد

داتومبي مي چي اغزي د زړه په سترګو
کوم بي رحمه کوم ظالـم اوکوم صياد دی

چي آسمان په ظالمانو نه رالـــويږي
معلوميږي بي تاثيره مي فـــرياد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیر اواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه برېښنا یمه
خاندمه ، ځلېږمه ، بې خرې سپین سبا یمه
نه د تحیر د زړه تیارې لره رڼا یمه
اوس‌م په سینه کې د زړه غوږ سره اشنا یمه
راځه په جذبوشي طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت د زړه نه دې د نیا ته راشمه
پروت یم په سینه کې دامید اودارمان په شان
زه تورته د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان
پاک چې وي دوریځو نه د عرش‌شین آسمان په شان
برق یم دیقین غوندې او نیم د گمان په شان
غږ په ګرا هانو کوم هاتفي آواز غوندې
لاولرم دغیب سره موجود یم دیو راز غوندې
پاکه تکه سپینه صیقل شوې آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوې سفینه یمه
بام د مراد ونوته په لنده لار زینه یمه
تږ و لاړوو ته د چولی د منځ چینه یمه

اخلم الهامونه له قدسيانو له ملک ځنی
چه لم د پتنګ غوندې د شمعې د محلک ځنی

زه د زړه پردو کې د احساس غوندې لوبیږمه
تا ته سترګوره اوره کې غوندې ځلیږمه

زړه چې روند او کوڼ شي نو بیا هیڅ نه معلومیږمه
څه تدبیر خونیم چې تېښ وزم خطا کیږمه

ځانله چې وجدان شي قیمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهرته قوانین د شریعت زما

وران یم ارتجاع سره، د غدر نه نفرت کوم
پاکه مې القاء ده د بشمني د خیا نت کوم

پاکې یې ساتم د آرزوګانو حفاظت کوم
زه ناري انسان ته د وحدت د امنیت کوم

نه منمه ظلم، رحم! رحم دی آواز زما
لاړ د زړه پرده کې کړي آهنګ د بشکلی ساز زما

غواړمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دا دنیا دې وي

بدې مې تیاره شي رڼا یې د سپین سبا دې وي
محو دې رجعت شي که څه وي نو ارتقا دې وي

مړه کالبود د ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېره فسانو نه یم د نوی ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غواړم د ښېګڼو طرفدار یمه
خوب نه یم عادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه
نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه
ایکي د وجدان سره روان په یوه لار یمه

سوزم خوشحالیږمه پر قیږمه د سیند په شان
نوره په نشته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو نه د ژوند بېړۍ پنا بیایم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښایم
تا د حال په ژبه، تحوله، په رښتیا ستایم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وایم

تېرشه دا توم نه خو نن جهان د امنیت کره ساز
بېرته کړه د زړه غوږ بوڼه، واوره د ضمیر آواز.

•••

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین څادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیرخواهۍ وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور دلراو بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
دا سې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړلو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې درکړيدی او دید شته پکې
بیا غور ځېدل نو له ګړنګه له کمر څه معنی

په لوخړ پوځ خود آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مو رڼېږم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژیړ ګل!

«ته چې هسې ښايسته يې ژيړه ګلـه
څکه تا په ځان شيدا کړله بلبلـه» (۱)

ستا د بوی نشې په باغ پيره داري کړي
دلته نه راځي خودې له دې کبله

کومه غوټه دې دمينې ورايله کړه
سرګوشي دې چې بلبل سره کوله؟

دادې رنګ دکوم مين د مخ اخيستی
چې د ژوندپانه دې دومره ژيړه شوله؟

دلبري کړي دبيدلو په جامه کې
دا دې څه پرده په مخ وغوړوله

اوريده مې چې تاوې په ګونګه ژبه:
سترګې وويني څه ليلی له تغافله

ګوره تېر ويستي ظاهر د سرو ګلونو
خساره دې سراسر و کړه کاکله

شاو خوا درنه چاپېره ګلان سره دي
ته يې ژيړ د مسافر و غوندې څله؟

نه پوهېږم چې د دې باغيچې ګل يې
که زما غوندې راغلی له کابله

حديقة الاندلس - قاهره
داپريل ٤ - ١٣٥٣

(۱) خوشال بابا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند سبق

څه په سر پرژوندون او په امان د تحول ځني
کله تربګني چې د فلک ورسره نه وي
ځان دې بچ کړي په قوت باندې که ژوند غواړي
نه دې څې مور چې له چې توپک ورسره نه وي
دلته دې زمونږه په خانانو ملکا نوکـــــې
داسې سرې کوم دی چې کوتک ورسره نه وي
خلاص به بېګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
خو که زولنې دوهم وشک ورســـره نه وي
لاره به خطا تیارو کو څوکې فلسفي نه شي
کله چې ملګری ایمان کلک ورســره نه وي
زه به د ساقي پیالې ته هیڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږو شوندو جام چې ډک ورسره نه وي
پاتې به بېخونده دیاری منډې رامندې شي
ستا نه کله کله چې سترګک ورسره نه وي
اوږه ژوندون پورې کوچې نه وي آزادې پکې
ورکه شاعري کره چې مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګین سحر

د قدرت نه آواز راغی — اړخ بدل شو د ژوندون
بیا د دهر سرنامه شوه — یو رنګین غونډې مضمون
د فطرت د تندې کړښې — کړې تفسیر دی جنون
د ګلشن خرام ته شوق کړې — د زړه طفل ته لمسون
د غوټی په غوږ کې ووې — بیا نغمې د سبا وون :
سترګې پرانیزه بهار شو — یو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پېرکې را وړو — ګرد شو نو د ګردون
بیا بلبل او ګل پېښې کړې — د لیلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پورته — سر د فکر له رنګون
حسن او مینې ته پرې ایښې — ځای د عقل افلاطون

د قدرت کوتو سکون دلی ، په مستی ، کې طبیعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی ، د رنګونو قیامت دی

د ګلشن په زړغونو کې — ګل په لاس پیاله نیولې
د نکهت له میوو ډک — د مستی ، په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوږ نیږدې — لکه خوب کې بوګنیدلې

بیا د ښکلو زلفې څنې — په ګلونو دکې شولې
نرګس تیتې سترګې ناست وُ — چې بوسې یې ورکولې
داچې پېغلې غوټۍ خاندې — خو صبا دې تښتولې
د شبنم قطرې نسیم ته — لکه طفل نازولې
د غونچې په ګهواره کې — په نازناز یې زنګولې
د جمال د جوپې شوخو — په احساس لوبې کولې
قافلې د رنګ او بوی وې — چې تالا و الا کېدلې

د سینې د سینه په غېږکې، اړخ بدل کړو ارمانونو
د احساس کشتي لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ما شوم ځلمی شو — تمه یې وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله — ناوې جوړه شوه دنیا نه
پیغامونه د رېدې وو — پیالې وغوړېځ زمانه
بیا د هوش متاع ورکېږي — د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو ګلونو — سجدې غوړېږي د بورانه
ښاپېرو د حسن جوړ کړو — یو ارم له دې جهانه
د وږمو په د وزې خپرې — د باغونو د فضا نه
غوړېږي زلفو له ګلونه — مستي پېغلې له باغوانه
دافق په سحر ووې — مبارک دې شه انسانه

د نسیم د ساز پرده کې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پیغامونه د بهار شو

مرور چې وو تراوسه — پخلا کېږي ارمانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شبنم په رڼو اوښکو — ګلو مینځل مخونه
راته ښکاري چې سیالي کړي — اننګو سره ګلونه
خوشالۍ شوې سره ټولې — پراري شولو غمونه
بیا سواره کړه مطربانو — ګلشنونو کې سازونه
پیغلې پیغلې ګلرخانې — ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز یې سره ګډ کړو — پسرلي کړې څه کارونه
د ګلشن حرم کې بل دی — د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوري درومي — ګلالۍ ملالۍ نجونه
بې منته شو ځلمو ته — د پیمخو دیدنونه

عکس یې اخیستو د ګلو، رنګین شوي مې نظرو
رنګارنګې رنګینۍ وې، یو عجیب «رنګین سحر» و

●○●

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلمو ترانه

لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ
هدف د کار او د خدمت وطن او قام دی زمونږ

مونږه افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
وراني ویجاړې د وطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

مونږ په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
واړه افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

مونږه تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوي ژوند پخپل چمن کې غواړو
د شمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکوو
ړنځونه ولېږي، بې علمي او خرافات ورکوو
د کار د منځ منځ نه بېځایه سکنات ورکوو
بنا پر حسن اعتقاد باندې مرام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خیانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد یو بې دردي په رسمیت نه منو
ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح و امنیت باندې جهان غواړو
ټینګ د سنجش فکر و تدبیر په لاس زمام کړی مونږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

ملي مفاد په شخصیاتو مقدم دی مونږ ته
حکم د دین - عالم او مشر محترم دی مونږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی مونږ ته
د قوم خادم چې وي هغه خلمی امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونو ته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library
PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان دڅرګند، آزادۍ بخښونکي بریمیال اسلامي فرهنګ، د فکري او عقیدتي اصیلو کړښو په پام کې نیولو سره د کردومجاهدو لیکوالو، محققینو او شاعرانو د جهادي آثارو خپرولو ته چمتو دی. په تېرو د هغو لیکوالو آثارو ته چې په بهرنیو لیرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي هلته د خپراوي چارې ستونزمنې او له مالي ارخه د زیات لګښت غوښتونکي دي.

څرنګه چې زموږ ستر اسلامي خوځښت له حساس او نازک دور څخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د دغو لیکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نژدې راتلونکي کې یوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد لیکوال د آثارو د خپراوي په اړه د دوی د فرمایش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بیله مالي لګښت څخه د خپراوي ټول تکالیف په خپله غاړه اخلي، ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لورې مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به د وانه لیکوال یوازې د چاپ لګښت ځینې اداکوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو ارښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثیر هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پالیسۍ سره ارخ لګوي او ضرورت یې محسوس شي بیا تکثیروي.

هیله ده د تکثیر لوبیا خپرېدنګ له پاره د دغه دول ارښتناکه آثارو په استلاسره قدرمن هېوادوال او فرهنګیالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کردو متعهدو ورونو، لیکوالو او پوهانو څخه هیله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لوړ بینو سره د فرهنګ جهاد د پرمختیا او پیاوړتیا لار آواره او د جهادي ادب د بډاینې او ساتنې په لار کې خپل مسؤولیت او رسالت ترسره کاندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د چـاپولو تـــکل کړی:

۱- دخوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي دخپروشویو مقالو مجموعه
۲- وینه په قلم کې - د مجاهدو لیکوالو او وینا والو تذکره.
۳- جهادي فتواګانې
۴- اسناد تاریخی افغانستان
۵- پیغام - د محمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه
۶- مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی
۷- افغان باقی کهسار باقی - د جهاد په اړه د پاکستان دارد و ژبو انصارو وینا والو د - شعرونو مجموعه.
۸- د عبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه
۹- معرفی جراید و مجلات جهاد افغانستان
۱۰- د کهیخ د اسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه
۱۱- به یاد سخنور صخره آفرین سترګ استاد خلیلی
۱۲- تعصب او د هغه اغیزه
۱۳- داستانونه او ولسونه - د جهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یادداشتونه
۱۴- مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ
۱۵- منزلونه او منزلونه - د اشعارو مجموعه
۱۶- دوینو نخښې - د جهادی خاطرو مجموعه
۱۷- کارتون ها سخن میګویند د مقاومت په اړه دخپروشویو کارتونونو البوم
۱۸- تاریخچهٔ نهضت اسلامي افغانستان -
دو شعر شیدا

داده یو څو درانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره او بزده ده ستري کیږي
ګوت دشوند ود شړیت درسره واخله
دوصال ډیوه به مړه وي مونږ به نه یو
دایه یاد دمحبت درســـره واخلــه

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library